

Ken Skates AC / AM
Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

William Graham AM
Chair of the Enterprise and Business Committee
19A East Street
Newport
NP20 4BR

Dear William,

14 Ionawr 2015

**Ymateb i Adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes ar ei ymchwiliad i Dwristiaeth
(cyhoeddwyd 20 Tachwedd 2014)**

Rwyf yn ysgrifennu atoch yn rhinwedd eich swydd fel Cadeirydd y Pwyllgor Menter a Busnes, gan fod craffu ar faes Twristiaeth yn un o gyfrifoldebau'r pwyllgor hwnnw.

Rwyf yn croesawu adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes ar Dwristiaeth, sy'n cydnabod y cynnydd sylweddol a wnaed tuag at dargedau twf y strategaeth dwristiaeth, gan ragori arnynt yn ystod blwyddyn gyntaf y strategaeth gyda mwy o ymweliadau a gwariant gan dwristiaid.

Mae twristiaeth yn gwneud cyfraniad sylweddol i economi Cymru yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol drwy'r swyddi a'r gwariant sy'n cael ei gynhyrchu. Mae adroddiad Deloitte 2013, *Tourism: Jobs and Growth* yn dangos bod twristiaeth yn cyfrannu £3.1 miliwn, sef tua 5.4% o'r Gwerth Ychwanegol Gros, yn uniongyrchol i economi Cymru. Yn ôl ystadegau sector Llywodraeth Cymru, mae tua 121,400 o bobl wedi'u cyflogi'n uniongyrchol mewn twristiaeth yng Nghymru, cynnydd o 19% ers 2005 sy'n fwy nag unrhyw sector arall yng Nghymru.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo'n gadarn i ddatblygu'r economi ymwelwyr drwy hyrwyddo Cymru fel cyrchfan o ansawdd uchel, ymestyn y tymor twristiaeth, gwella seilwaith a helpu i fuddsoddi mewn hyfforddiant er mwyn cefnogi cynnyrch o ansawdd a gwella profiad yr ymwelwyr.

O ran nifer yr ymwelwyr a'r arian sy'n cael ei wario ganddynt, mae'r canlyniadau'n dangos bod Cymru'n gwneud yn well na gweddill y DU ym marchnad y DU a'r farchnad dramor.

Roedd 6.96 miliwn ymweliad dros nos â Chymru gan bobl o Brydain yn ystod y cyfnod rhwng mis Ionawr a mis Gorffennaf 2014, 4.9% yn uwch na 2013 a chryn dipyn yn well na'r canlyniadau ar gyfer Prydain gyfan (4.8% yn is).

Roedd y gwariant yn ystod yr ymweliadau hyn (£928 miliwn) 4.0% yn uwch, ond ar gyfer Prydain gyfan, roedd y gwariant 2.5% yn is.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Correspondence: Ken.Skates@wales.gsi.gov.uk

Printed on 100% recycled paper

O ran ymwelwyr tramor sy'n dod i Gymru, mae ffigurau Arolwg Teithwyr Rhyngwladol yr ONS ar gyfer hanner cyntaf 2014 yn dangos bod Cymru wedi gweld cynnydd o 21% yn swm yr ymwelwyr o dramor (415,000); ac 1% mewn gwariant cysylltiedig (£149 miliwn), o gymharu â hanner cyntaf 2013.

Roedd y ffigurau cyfatebol ar gyfer y DU gyfan 9% yn uwch o ran ymweliadau a 2% yn uwch o ran gwariant. Gwelwyd mwy o ymweliadau â Chymru o bob rhan o'r byd, gyda'r ymweliadau o Ogledd America 6% yn uwch, o'r Undeb Ewropeaidd 31% yn uwch, a Gweddill y Byd 3% yn uwch.

Bydd Llywodraeth Cymru'n parhau i gyflawni yn erbyn y targedau a'r amcanion sydd yn y strategaeth dwristiaeth a chynllun gweithredu'r fframwaith, gan adrodd yn flynyddol ar y cynnydd.

Rwyf wedi gosod isod fy ymateb i bob un o wyth ar hugain o argymhellion y Pwyllgor.

Argymhellion

Argymhelliad 1. Dylai Llywodraeth Cymru adeiladu ar waith Grŵp Cyngori ar Frand Ashton i ddatblygu brand twristiaeth cydlynol a chadarn i Gymru. (Tudalen 19)

Ymateb: Derbyn.

Fel y dywedwyd yn ystod tystiolaeth lafar Llywodraeth Cymru, mae'r prif egwyddorion brandio a osodwyd yn y gwaith hwn - ynghyd â'r dull gweithredu cyffredinol o adael i'r cynnyrch arwain y brand - eisoes yn cael ei ddilyn drwy ymgyrchoedd marchnata a gweithgareddau eraill ym maes Twristiaeth a Marchnata.

Goblygiadau Ariannol : Dim.

Argymhelliad 2. Dylai Llywodraeth Cymru wella cydgysylltu rhwng adrannau sy'n cyfrannu at apêl twristiaeth Cymru – megis diwylliant a threftadaeth – er mwyn atgyfnerthu brand twristiaeth Cymru a'r hyn a gynnigir gan y diwydiant. (Tudalen 19)

Ymateb: Derbyn

Bydd hyn yn cael ei gryfhau gan fod Cadw a Diwylliant bellach dan yr un portffolio â thwristiaeth. Bydd ailstrwythuro o fewn yr adran hefyd yn helpu gyda'r gwaith sy'n digwydd ar hyn o bryd i greu perthynas waith llawer agosach rhwng pawb sy'n gweithio yn y sectorau diwylliant a threftadaeth.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 3. Mae angen i Lywodraeth Cymru gyfleu'n glir brif negeseuon brand twristiaeth Cymru y mae'n eu mabwysiadu yn dilyn adolygiad brandio Grŵp Cyngori ar Frand Ashton i fusnesau. Dylai hyn gynnwys gwella gwefan *Brand Cymru*. Rydym hefyd yn argymhell bod busnesau twristiaeth yng Nghymru yn cael eu cynnwys yn uniongyrchol yn y gwaith y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i ddatblygu ei "strategaeth gyflawni fanwl ar gyfer marchnata twristiaeth Cymru". (Tudalen 19)

Ymateb: Derbyn

Cynhaliwyd cyfres o sioeau teithiol ar gyfer y diwydiant ym mis Tachwedd 2014, lle rhannwyd cynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer marchnata Cymru yn 2015, gan adlewyrchu'r prif egwyddorion brandio a sefydlwyd gan yr adolygiad brandio. Mae'r Bwrdd

Cynghori ar Dwristiaeth wedi cynnal digwyddiadau yn y rhanbarthau hefyd i gwrdd â busnesau twristiaeth a rhanddeiliaid yn yr ardal, i roi gwybod iddynt am waith y Bwrdd a gweithgareddau'r timau twristiaeth a marchnata, ac i wrando ar unrhyw faterion y maent yn dymuno'u codi'n uniongyrchol gyda'r Bwrdd a'r swyddogion. Byddwn yn diweddarau porthol brand Cymru ar-lein yn ystod 2015.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 4. Dylai Croeso Cymru gynnwys busnesau twristiaeth yn fwy agos yn ei ymgyrchoedd hysbysebu er mwyn iddynt ddeall yn well yr hyn y mae Croeso Cymru yn ceisio ei gyflawni, a gallant gydgyssylltu eu gwaith eu hunain yn unol â hynny. (Tudalen 20)

Ymateb: Derbyn

Fel y dywedwyd uchod, cynhaliwyd cyfres o sioeau teithiol i'r diwydiant yn ystod mis Tachwedd 2014, gan rannu ein cynlluniau ar gyfer marchnata Cymru yn 2015. Bwriedir cynnal rhagor ohonynt yn 2015 fel rhan o raglen reolaidd o sioeau. Roedd Visit Britain hefyd yn bresennol er mwyn egluro eu gwaith ar gysylltiadau cyhoeddus, a'r cysylltiad â gwaith twristiaeth a marchnata Llywodraeth Cymru.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 5. Dylai Llywodraeth Cymru wneud rhagor i hyrwyddo'r hyn sy'n unigryw i Gymru fel cyrchfan i dwristiaid, gan gynnwys ei golygfeydd, ei hanes, ei threftadaeth ddiwydiannol a'i hiaith. (Tudalen 22)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru'n ymwybodol iawn bod ein cefn gwlad, arfordir, diwylliant a hanes yn rhinweddau pwysig a chryf i ddenu ymwelwyr i Gymru. Mae hyn yn cael ei hyrwyddo a'i farchnata'n effeithiol ar draws sawl elfen o'r ymgyrch farchnata 'Does unman tebyg i Gymru'; ac mae manylion ynghylch sut i ymweld a phrofi nifer o'r asedau unigryw hyn ar wefan Croeso Cymru. Mae mwy o waith yn cael ei wneud i adeiladu ar y gwaith hyrwyddo hwn drwy ymgyrchoedd a gwelliannau i wefan Croeso Cymru yn y dyfodol.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 6. Dylai Llywodraeth Cymru wneud rhagor i annog hyrwyddo asedau treftadaeth ar y cyd, gan gynnwys y rhai y tu allan i'w gofal, ac adeiladu ar enghreifftiau o arfer da. (Tudalen 24)

Ymateb: Derbyn

Fel y cydnabuwyd yn ystod tystiolaeth lafar Llywodraeth Cymru, mae gwaith yn digwydd ar hyn o bryd i ddatblygu cynllun dehongli treftadaeth Cymru gyfan. Mae cyfleoedd i gysylltu safleoedd llai neu heb eu rhestru gyda safleoedd Cadw er mwyn helpu i gysylltu a chwblhau straeon hanesyddol er enghraifft. Bydd cyfleoedd fel hyn, ynghyd â gwaith cyd-hyrwyddo cysylltiedig yn digwydd mewn gwaith yn y dyfodol gyda Cadw, perchnogion/rheolwyr safle a rhanddeiliaid.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 7. Dylai Llywodraeth Cymru wneud rhagor i sicrhau effaith fwyaf bosibl digwyddiadau mawr ar dwristiaeth a sicrhau bod llwyddiant Cymru i gynnal digwyddiadau mawr yn bwydo i mewn i frand twristiaeth cryf i Gymru. (Tudalen 27)

Ymateb: Derbyn

Er ein bod yn derbyn y gellid gwneud mwy, rydym yn gwrthod unrhyw awgrym nad yw Llywodraeth Cymru yn ymdrechu eisoes i fanteisio i'r eithaf ar ddigwyddiadau mawr. Mae cynnal digwyddiadau mawr ym mhob cwr o Gymru yn gynyddol bwysig er mwyn codi proffil Cymru ar draws y byd, a denu pobl i ymweld ac aros yma.

Fel y dywedwyd yn nhystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i'r pwyllgor, mae hyn yn cael ei ddatblygu'n gryf drwy Uned Digwyddiadau Mawr Llywodraeth Cymru, sy'n dod o dan adran yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth. Amcangyfrifir y bydd y rhaglen o ddigwyddiadau gyda chymorth yr Uned Digwyddiadau Mawr yn 2014 yn denu tua 280,000 o ymwelwyr i Gymru, gan gynhyrchu effaith economaidd uniongyrchol gwerth £50 miliwn. Yn 2014 cefnogwyd amrywiol ddigwyddiadau chwaraeon a diwylliannol, gan gynnwys Gŵyl Gomedï Machynlleth, Wythnos Bysgod Sir Benfro, Pencampwriaeth Agored Golffwyr Hŷn, Pencampwriaeth Athletau IPC, gêm derfynol Super Cup UEFA a Gŵyl Rhif 6.

Mae cynlluniau ar droed eisoes i fanteisio i'r eithaf ar ddigwyddiadau yn y dyfodol, fel Prawf y Lludw a Chwpan Rygbi'r Byd yn 2015; Pencampwriaethau Hanner Marathon y Byd yn 2016; Pencampwriaeth Agored Golffwyr Hŷn yn 2017; a Ras Hwylïo Volvo yn 2018.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 8. Dylai Llywodraeth Cymru esbonio sut mae'n parhau â'r gwaith a wnaed gan y Sefydliad Cerddoriaeth Gymreig, yn hyrwyddo Cymru a diwylliant Cymru yn rhyngwladol (h.y. WOMEX 2013), ar ôl iddo gael ei ddiddymu. (Tudalen 28)

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Mae swyddogion yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol er mwyn sicrhau bod Cymru a'i diwylliant yn parhau i gael eu hyrwyddo'n rhyngwladol. Bydd cydweithio agosach rhwng y portffolios Diwylliant a'r Diwydiannau Creadigol, Marchnata a Thwristiaeth yn cryfhau hyn.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 9. Dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi asesiad o effaith economaidd y manteision uniongyrchol sy'n deillio o gynnal uwchgynhadledd NATO yng Nghymru, gan gynnwys ei heffaith ar y diwydiant twristiaeth. Dylai'r Llywodraeth gyhoeddi gwerthusiad mwy hirdymor o effaith cynnal yr uwchgynhadledd maes o law, a chadarnhau amserlen ar gyfer gwneud hynny. (Tudalen 29)

Ymateb: Derbyn

Cyhoeddwyd datganiad ysgrifenedig ar gostau a manteision NATO Cymru 2014 gan y Prif Weinidog ar 16 Rhagfyr.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 10. Dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi asesiad o lwyddiant digwyddiadau canmlwyddiant Dylan Thomas, a sicrhau bod y profiad hwn yn dylanwadu ar waith ar ddigwyddiadau tebyg yn y dyfodol, megis canmlwyddiant geni Roald Dahl yn 2016. (Tudalen 30)

Ymateb: Derbyn

Bydd adroddiad ar Dylan Thomas 100 yn cael ei gyhoeddi yn gynnar yn 2015, ac mae'r gwersi a ddysgwyd o'r canmlwyddiant eisoes yn cael eu defnyddio wrth drefnu digwyddiadau ar gyfer y dyfodol, gan gynnwys cynlluniau ar gyfer pennu 14 Mai yn flynyddol fel Diwrnod Dylan a chynigion i ddatlu canmlwyddiant geni Roald Dahl yn 2016.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 11. Dylai Llywodraeth Cymru barhau i adolygu ei tharged ar gyfer twf yng ngoleuni perfformiad da'r sector. Os bydd twf yn parhau i ragori ar yr hyn sydd ei angen i gyflawni'r targed, dylid pennu targed newydd a mwy heriol i'r sector. (Tudalen 34)

Ymateb: Derbyn

Bydd hyn yn cael ei adolygu'n flynyddol - byddwn yn ystyried y ffigur twf o 10% eto ar gyfer 2015-16.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 12. Dylai Llywodraeth Cymru nodi sectorau twristiaeth sydd â'r potensial ar gyfer twf mawr a datblygu strategaethau a thargedau twf penodol ar gyfer y sectorau hyn. (Tudalen 36)

Ymateb: Derbyn

Mae hyn eisoes yn cael ei wneud o fewn y strategaeth dwristiaeth 'Partneriaeth ar gyfer Twf 2013-2020' sy'n nodi sectorau twf, sydd yn ei dro yn sylfaen i'r dull gweithredu brand dan arweiniad y cynnyrch.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 13. Dylai Llywodraeth Cymru symleiddio'r broses i sefydliadau gael arwydd brown a gwyn, yng ngoleuni'r pryderon ynglŷn â biwrocratiaeth a'r gost. (Tudalen 37)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno canllawiau diwygiedig y gall busnesau twristiaeth fanteisio arnynt mewn perthynas ag arwyddion twristiaeth brown a gwyn. Os caniateir yr arwyddion, mae cymorth hefyd ar gael i gyrraedd at grantiau drwy'r Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth. Mae'r broses ymgeisio eisoes wedi'i symleiddio i'r lleiaf sy'n ofynnol.

Goblygiadau Ariannol : Dim.

Argymhelliad 14. Dylai Llywodraeth Cymru gydnabod pwysigrwydd band eang i fusnesau twristiaeth wrth flaenoriaethu'r broses o gyflwyno band eang o dan ei chynlluniau Cyflymu Cymru ac Allwedd Band Eang Cymru. (Tudalen 38)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru'n cydnabod pwysigrwydd defnyddio band eang cyflym iawn i fusnesau twristiaeth. Cyflawnwyd gweithgareddau penodol i dwristiaeth eisoes dan brosiect braenaru. Bydd busnesau twristiaeth yn parhau i gael eu cefnogi drwy gymorth sy'n cydbblethu â'r broses o gyflwyno Cyflymu Cymru a'r rhaglen genedlaethol arfaethedig i helpu busnesau i fanteisio i'r eithaf arno.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 15. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gydag Ofcom i wella cwrpas band eang a ffonau symudol er mwyn gwella'r hyn y mae twristiaeth Cymru yn ei gynnig. (Tudalen 38)

Ymateb: Derbyn

Mae'r gwaith ar Cyflymu Cymru wedi hen ddechrau gyda'r nod, ynghyd â darpariaeth y sector preifat, o sicrhau y gall 96% o gartrefi a busnesau yng Nghymru dderbyn band eang ffeibr cyflym erbyn 2016. Hefyd mae cynllun Allwedd Band Eang Cymru yn darparu cyllid ar gyfer cysylltiadau band eang amgen lle nad oes modd sicrhau cyflymder dros 2Mbps.

Rydym hefyd yn bwriadu cyflawni prosiect newydd i ddod â band eang ffeibr cyflym i ardaloedd nad ydynt yn dod o dan Cyflymu Cymru na phrosiectau'r cwmnïau telathrebu preifat. Rydym eisoes wedi cychwyn ar y broses gaffael ar gyfer cam cyntaf y prosiect dau gam hwn i lenwi bylchau.

Rydym yn gweithio gyda'r diwydiant cyfarpar symudol, Ofcom a Llywodraeth y DU i wella signal ffonau symudol ar draws Cymru. Un o'r prif elfennau yw sicrhau bod Cymru'n manteisio i'r eithaf ar Brosiect Seilwaith Symudol Llywodraeth y DU, buddsoddiad gwerth £150 miliwn, i roi sylw i fannau lle mae'r signal symudol yn wan.

Rydym hefyd yn gweithio gyda'r Gweithredwyr Ffonau Symudol yn dilyn arwerthiant y sbectwm 4G. Mae'r drwydded a ddyfarnwyd i Téléfonica O2 yn cynnwys rhwymedigaeth i sicrhau signal i o leiaf 95% o boblogaeth Cymru erbyn diwedd 2017.

Goblygiadau Ariannol : Dim.

Argymhelliad 16. Mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru wneud rhagor i gynnwys y diwydiant twristiaeth yng ngwaith Croeso Cymru. Dylai hyn gynnwys cadarnhau a yw Croeso Cymru yn cyhoeddi digon o wybodaeth am ei weithgarwch (gan gynnwys gweithgarwch yr Uned Digwyddiadau Mawr) er mwyn galluogi'r diwydiant i asesu ei waith a bod yn rhan ohono. (Tudalen 40)

Ymateb: Derbyn

Gan dderbyn y byddai modd gwneud mwy bob amser, mae swyddogion twristiaeth yn cysylltu eisoes â'r diwydiant twristiaeth mewn amrywiol ffyrdd: Sioeau Teithiol rheolaidd, Tîm Ymgysylltu Rhanbarthol newydd o fewn Llywodraeth Cymru, Fforymau Rhanbarthol, e-gylchlythyr Croeso Cymru (bellach â phedwar cylchlythyr rhanbarthol o fis Rhagfyr 2014 ymlaen); cyfrifon ar y cyfryngau cymdeithasol; ystadegau twristiaeth ar wefan Llywodraeth Cymru gyda chyhoeddiad blynyddol o'r cynnydd a wnaed yn unol â'r strategaeth dwristiaeth.

Goblygiadau Ariannol : Dim

Argymhelliad 17. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r diwydiant twristiaeth yng Nghymru i wella presenoldeb ar-lein Croeso Cymru. Dylai hyn gynnwys gwefan fwy dynamig a rhyngweithiol sy'n haws i'w defnyddio. Dylid hefyd ystyried datblygu apiau a allai helpu twristiaid i gael y mwyaf o'u hymweliad â Chymru. (Tudalen 41)

Ymateb: Derbyn

Ail lansiwyd gwefan Croeso Cymru ym mis Mehefin 2013, ac fe welwyd cynnydd yn y sawl sy'n ei ddefnyddio. Y cam nesaf, sy'n digwydd ar hyn o bryd, yw ailddatblygiad o'r bas data i chwilio am gynnyrch twristiaeth sydd eisoes yn gofyn am gydweithio agos gyda'r diwydiant. Fel sy'n digwydd gyda phob gwefan newydd, rydym yn monitro ac yn adolygu'n gyson, gan wneud unrhyw welliannau angenrheidiol.

Mae'r Rhaglen Fframwaith Busnes Twristiaeth Ddigidol, sy'n cael ei chyllido gan arian Ewropeaidd, eisoes wedi helpu i ddatblygu 20 ap ffôn symudol ar gyfer y sector twristiaeth.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 18. Dylai Llywodraeth Cymru weithio'n agosach gyda'r diwydiant twristiaeth yng Nghymru er mwyn ei hysbysu am y newidiadau sy'n cael eu gwneud i'r strwythur cymorth twristiaeth rhanbarthol, a sicrhau bod y strwythur newydd hwnnw yn llwyddiant. (Tudalen 43)

Ymateb: Derbyn

Mae'r Tîm Ymgysylltu Rhanbarthol newydd bellach yn ei le ac mae'r swyddogion wedi cael y dasg o drafod gyda'r diwydiant yn eu rhanbarthau i sicrhau bod y newidiadau yn cael eu cyfathrebu'n effeithiol.

Mae rownd gyntaf cronfa ymgysylltu twristiaeth rhanbarthol newydd wedi'i chwblhau ac mae rhanddeiliaid rhanbarthol wedi cael arian i barhau i gymryd camau o fewn y cynlluniau rheoli cyrchfannau perthnasol.

Bydd gwahoddiad cyn hir i aelodau ymuno â ffordd rhanbarthol newydd, gyda'r cyfarfodydd cyntaf yn cael eu cynnal ym mis Ionawr/ Chwefror 2015. Bydd y ffordd yn ffordd bwysig o gyfathrebu gyda'r rhanbarthau. Bydd swyddogion hefyd yn cynhyrchu cylchlythyrau rhanbarthol er mwyn cyfathrebu'n well gyda'r rhanddeiliaid rhanbarthol.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 19. Dylai Llywodraeth Cymru gymryd camau i wella gwybodaeth staff Visit Britain am Gymru a'r hyn y mae twristiaeth Cymru yn ei gynnig. (Tudalen 44)

Ymateb: Derbyn

Mae gennym eisoes berthynas waith glir gyda Visit Britain ar lefel Prif Swyddog Gweithredol a Chadeirydd. Hefyd mae gan Lywodraeth Cymru aelod yn gweithio ar seondiad gyda thîm Visit Britain yn Llundain; cynhaliodd y tîm Twristiaeth a Marchnata nifer o ymweliadau ymgysylltu ar draws Cymru ar gyfer staff Visit Britain er mwyn iddynt gael gwell dealltwriaeth am Gymru; ac mae Visit Britain hefyd wedi bod yn rhan o'r sioeau teithiol diweddar gyda Llywodraeth Cymru yn rhoi cyflwyniad ar eu gwaith cysylltiadau cyhoeddus ynghylch Cymru.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 20. Mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru wneud rhagor i gynyddu a gwella'r ffordd y mae Visit Britain yn hyrwyddo Cymru. (Tudalen 48)

Ymateb: Derbyn

Yn ogystal â'r ymateb i argymhelliad 19 uchod, mae Llywodraeth Cymru'n gweithio'n agos gyda Visit Britain ar lefel weithredol - gan gyfrannu at y gwaith o ddatblygu a chyflwyno

ymgyrchoedd mawr, gan gynnwys yr ymgyrch fyd-eang Countryside is GREAT, sy'n cael ei lansio ym mis Ionawr 2015. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn gwneud cyfraniad sylweddol i raglenni Visit Britain – yn arbennig mentrau cysylltiadau cyhoeddus a rhaglenni Teithiau Masnach mewn marchnadoedd tramor.

Mae'r ymgyrch GREAT, sy'n cael ei chyflawni gan Lywodraeth y DU, yn sylfaen i waith Visit Britain. Yn ogystal â gweithio gyda Visit Britain ar brosiectau twristiaeth GREAT, mae swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd wedi cryfhau'n sylweddol ein perthynas gyda thîm canolog yr ymgyrch GREAT, ac wedi cynhyrchu dros 15 o asedau newydd o Gymru i helpu partneriaid rhyngwladol i hyrwyddo Cymru o amgylch Uwchgynhadledd NATO. Mae modd eu defnyddio bellach yn y tymor hir.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 21. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Visit Britain i sefydlu targedau heriol ar gyfer twf i Visit Britain er mwyn cynyddu twristiaeth yng Nghymru. (Tudalen 48)

Ymateb: Derbyn

Galwyd yn gryf am hyn yn nhystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i adroddiad diweddar y Pwyllgor Materion Cymreig ar dwristiaeth ac adolygiad bob tair blynedd Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU o Visit Britain.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 22. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r diwydiant i wella'r ffordd y mae Croeso Cymru yn darparu gwaith ymchwil amserol a diduedd ar weithgarwch twristiaeth a thueddiadau yng Nghymru. (Tudalen 50)

Ymateb: Derbyn

Mae grŵp gorchwyl a gorffen (dan gadeiryddiaeth aelod o'r Bwrdd Cynghori ar Dwristiaeth, yr Athro Nigel Morgan a chynrychiolwyr o'r diwydiant) ar hyn o bryd yn adolygu gwaith ymchwil a gwybodaeth am y farchnad. Bydd adroddiad terfynol, gydag argymhellion, yn cael ei ddarparu i'r Bwrdd Cynghori ar Dwristiaeth yn gynnar yn 2015.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 23. Dylai Llywodraeth Cymru ddatblygu strategaeth sy'n esbonio sut y bydd Croeso Cymru yn gweithio gyda'r Adran Addysg a Sgiliau er mwyn gwella'r hyfforddiant a ddarperir ar gyfer y diwydiant twristiaeth, gan gynnwys dyddiadau cyflawni a chanlyniadau a fwriedir. (Tudalen 51)

Ymateb: Derbyn

Cynhaliwyd gweithdy ar weithredu'r cynllun gweithredu ar sgiliau ar 30 Medi 2014, gydag AdAS, aelodau o'r Bwrdd Cynghori ar Dwristiaeth a'r diwydiant yn cynhyrchu nifer o gamau i'w gweithredu ar y cyd. Yn eu plith roedd datblygu dealltwriaeth ar y cyd, ar sail tystiolaeth, o'r materion sgiliau sydd angen sylw er mwyn cyflawni'r strategaeth dwristiaeth, hyrwyddo cyfleoedd am swyddi yn y sector, adeiladu rhwydweithiau rhagoriaeth a galluogi mwy o bobl i fanteisio ar gyfleoedd hyfforddiant gwasanaeth cwsmeriaid.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 24. Dylai Llywodraeth Cymru gynnal cynllun arian cyfalaf (megis y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth) i fusnesau twristiaeth wella eu cyfleusterau. (Tudalen 52)

Ymateb: Derbyn

Bydd y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth yn parhau i helpu'r diwydiant i ddatblygu.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 25. Dylai Llywodraeth Cymru ail-werthuso a oes angen parhau â'r gofyniad bod yn rhaid cymryd rhan yng nghynllun graddio Croeso Cymru cyn cael arian o dan y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth, o ystyried y ffordd y caiff llety twristiaeth ei farchnata drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn bennaf erbyn hyn. (Tudalen 52)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru, mewn partneriaeth â Visit England a Visit Scotland, yn adolygu'r ffordd mae sicrwydd ansawdd yn cael ei ddarparu. Bydd y gofynion ar gyfer graddio yng nghyd-destun cyllid y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth yn cael eu hystyried fel rhan o'r adolygiad hwn.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 26. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gwybodaeth am arian yn fwy tryloyw drwy gyhoeddi dadansoddiad o'r cyfanswm o £20 miliwn i ddiwydiant twristiaeth Cymru a ffigurau cymharol i'w gwneud yn bosibl i randdeiliaid asesu'n wrthrychol sut mae ariannu ar gyfer diwydiant twristiaeth Cymru yn cymharu â rhannau eraill o'r DU. (Tudalen 54)

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Yn hanesyddol, bu'n anodd cymharu gwariant ar dwristiaeth yma yng Nghymru â gwariant mewn rhannau eraill o'r DU, a hynny am fod gwahaniaethau o ran strwythurau llywodraeth a chyfrifoldebau portffolio, a hefyd o ran sut y mae cyllidebau/gwariant cysylltiedig yn cael eu defnyddio ar draws amrywiaeth eang o weithgareddau o fewn portffolios. Mae gwerth £20 miliwn o gyllid ar gael ar gyfer 2014-15, ac fe'i defnyddir yn bennaf ar gyfer y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth; gwaith datblygu; gwaith marchnata ar gyfer gweithgarwch domestig, gweithgarwch busnes a gweithgarwch rhyngwladol; a digwyddiadau mawr. Mae'r gyllideb honno'n ddigon hyblyg i ganiatáu inni ymateb i unrhyw flaenoriaethau a chyfleoedd a all godi ym maes twristiaeth yn ystod y flwyddyn. Mae'r gyllideb graidd hefyd yn ysgogi cyllid Ewropeaidd ychwanegol ac arian cyfatebol oddi wrth y sector preifat.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 27. Dylai Llywodraeth Cymru gydnabod y budd sylweddol o fuddsoddi mewn twristiaeth a chyllidebau'r gwledydd eraill y mae Cymru yn cystadlu â hwy. Yng ngoleuni hyn, dylai adolygu a yw ei chyllideb ar gyfer twristiaeth yn ddigonol i alluogi Cymru i gyflawni ei photensial o ran twristiaeth. (Tudalen 55)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn llwyr gydnabod gwerth twristiaeth i economi Cymru ac yn cyllidebu yn unol â hynny. Fel y gwelwyd drwy gydol y flwyddyn, gellir dod o hyd i adnoddau

ychwanegol o gyllidebau eraill adran yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth ar gyfer prosiectau cyfalaf â blaenoriaeth.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Argymhelliad 28. O ystyried gwerth twristiaeth i economi Cymru a'r amrywiaeth cyfoethog o asedau naturiol, asedau diwylliannol ac asedau eraill yng Nghymru, credwn y dylai Llywodraeth Cymru, gan weithio'n agos gyda rhanddeiliaid allweddol ledled Cymru, sicrhau bod cymorth wedi'i deilwra ar gael i fanteisio i'r eithaf ar arian yr UE er mwyn helpu i dyfu'r diwydiant yng Nghymru. (Tudalen 56)

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn datblygu rhaglen seilwaith twristiaeth drwy gronfeydd strwythurol 2014 - 2020. Mae'n gweithio mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol ar gyfres o brosiectau a fydd yn cael eu datblygu, gan adeiladu ar fuddsoddiad blaenorol lle bynnag y bo'n bosibl, a pharhau i ddatblygu cynnig o ansawdd uchel ar sail yr amrywiol asedau naturiol a diwylliannol sydd gan Gymru i'w cynnig. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn datblygu cynllun i gyrraedd at gyllid fel rhan o gais ehangach yr adran Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth.

Goblygiadau Ariannol: Dim

Yn gywir

Ken Skates AC / AM

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism